

Skuldrans och armbågens skador och sjukdomar

Syftet med kursen är att ge grundläggande kunskaper om skuldrans och armbågens skador och sjukdomar. Planen baseras på fyra huvudområden som delvis är gemensamma för både glenohumeralleden och armbågsleden. Vidare är områdena indelade i icke-trauma och trauma. Kursen är tre dagar och planeras under år 4 av ST-utbildningen.

Huvudområden

1. Smärta/tendinos/tendinit
2. Instabilitet
3. Artros/artrit
4. Trauma; fraktur och luxation

När i utbildningen

Mitten-sent (år 4)

Ämnets innehåll svarar mot delmål enligt SOSFS 2015:8

Del av: C1, C4, C7, C11, C12

Ämnets innehåll svarar mot delmål enligt HSL-FS 2021:8

Del av: STc1, STc4, STc7, STc11, STc12

Förberedelser

Deltagarna förväntas ha kunskaper om skuldrans och armbågens anatomi inför kursstart.

Examination

Skriftlig examination av skuldra respektive armbåge sker i sanslutning till kursen.

Mer specifikt syftar kurs eller kurser i ämnet till att ST-läkaren kan:

- Göra en klinisk undersökning av axel och armbågsled inkl bedömning av rotatorkuff och bedömning av instabilitet.
- Göra ett distalstatus inkl neurologiskt status
- Tolka röntgenbilder och diagnosticera skador i skuldra och armbåge
- Diagnostisera och föreslå adekvata utredningar (rtg, CT, MR) och behandlingar för frakturer och luxationer i klavikel, axel och armbåge samt redogöra för associerade mjukdelsskador, uppkomstmekanism och hantering

- Reponera luxerade leder och gravt felställda frakturer och förstå när detta är nödvändigt respektive riskabelt
- Diagnostisera, utreda och bedöma instabila leder och föreslå adekvat behandling relaterat till patient, aktivitetsnivå och ev andra sjukdomar (tex EDS mm)
- Diagnostisera, utreda och bedöma rotatorkuffskador och subakromial smärta samt redogöra för kunskapsläget avseende behandlingsalternativ och rehabilitering
- Diagnostisera, utreda och behandla övriga senskador (biceps, triceps etc)
- Föreslå utredning och behandling av tenidit/tendinos
- Diagnostisera och utreda artros och artrit, indikationer för icke-kirurgisk behandling respektive kirurgi, inklusive typer av proteser och deras egenskaper och eventuella fördelar/nackdelar
- Utföra ledinjektion/ledpunktion
- Föreslå adekvat icke-kirurgisk behandling inklusive fysioterapi, gipsbehandling och ortosbehandling när så är lämpligt.
- Diagnostisera och identifiera artrogen, periartikulär och neurogen smärta och föreslå utredning och behandling.

Kirurgisk teknik

- Injektionsteknik för subakromiell injektion
- Teoretiskt beskriva Deltopektoralt snitt; anatomiska landmärken och tillvägagångssätt
- Under handledning undersöka skuldran med ultraljud